చెప్పకూడని నిజం

పాలకోడేటి సత్యనారాయణరావు

ఆ ఇంటి ముందుకొచ్చి ఆగింది నల్లటి కారు. కార్లోంచి నెమ్మదిగా హుందాగా మరింత అందంగా దిగింది వసంత. నల్లటి ఆ కార్లోంచి తెల్లటి వసంత దిగుతోంటే మేఘాల మధ్యనుంచి అప్సరస దిగుతున్నట్లుగా ఉంది. కార్లోంచి దిగిన వసంత మళ్ళీ కారులోకి వంగి నెమ్మదిగా ఏదో మాట్లాడింది. ఆ తర్వాత చేతిలోని వేనిటీ బాగ్‌ను ఊపుకొంటూ ఇంట్లోకి నడిచింది—ఇదంతా ఇంటిముందున్న చిన్న పూలతోటకు నీళ్లు పోస్తున్న శేషగిరి చూడనట్లే చూశాడు. 'నిన్ను నేనూ చూశానోయ్, మిస్టర్ శేషగిరీ!' అన్నట్లుగా అతనికేసి ఓ చిరునవ్వు పారేసింది వసంత. అదీ చూశాడు శేషగిరి.

—ఇదంతా చూశాక శేషగిరి ఓ సారి ఆకాశంకేసి చూశాడు. ఆకాశం అక్కడో మబ్బు, ఇక్కడో మబ్బు తప్ప, మిగిలిందంతా నిర్మలంగా ఉంది. పశ్చిమంలో ఎక్కడో సూర్యుడు అస్తమించనా, ఇంకో క్షణం ఆగనా అంటూ ఆలోచనలో పడ్డాడులా ఉంది. అతని ముఖంలోని ఎరుపురంగు పశ్చిమంలో అంతా కనిపిస్తోంది. ఎర్రటి ఆ రంగుల్లో ఇళ్ళకు పోతున్న పక్షులు తెల్లగా అందంగా కనిపించాయి శేషగిరికి.

'ఇపుడు వర్షం పడటంలేదు' అనుకొన్నాడు శేషగిరి.

*   *   *

వసంతను పెళ్ళిచేసుకోక మునుపు శేషగిరి వసంతను చాలసార్లు చూశాడు. కానీ ఎపుడూ వసంతలో ఇంతటి మార్పు వస్తుందని అనుకోలేదు. పెళ్ళి కాక మునుపు శేషగిరి వసంతలో అందాన్ని చూశాడు, ఆత్మీయతను చూశాడు; నిర్మలమైన పల్లెటూరి ముగ్ధత్వాన్ని చూశాడు.

రోజూ పొద్దున్న నీటుగా తయారయి, ఒక చేతిలో పుస్తకాలు, మరో చేత్తో టిఫిన్ కారియర్ పట్టుకొని బయలుదేరేది వసంత. ఎదురింట్లోంచి కొంత దొంగతనంగా కొంత ధైర్యంగా వసంతకేసి చూసేవాడు శేషగిరి. ఆ చిన్నప్పటి లేత మనసులో వసంతను ముద్రించుకొన్నాడు. ఎప్పటికైనా వసంతనే పెళ్ళి చేసుకోవాలనే అనుకొనేవాడు. ఏం జరిగిందో ఏమోగానీ వసంత ఎనిమిదో తరగతిలోకి వచ్చిందో లేదో చదువు మానేసింది. ఆ సంగతి తెలిసిన క్షణాల్లో శేషగిరి చాల బాధపడ్డాడు. వసంతను తను పెళ్ళిచేసుకొని పెద్ద చదువులు చదివించుకోవాలని నిర్ణయించుకొన్నాడు.

ఆ చిన్నతనపు ఆశలు అతనితో బాటుగానే పెరిగి పెద్దవయాయి. తనకు సంబంధాలు రావటం మొదలుపెట్టగానే ఇంట్లో స్పష్టంగా చెప్పాడు శేషగిరి తను వసంతనే చేసుకొని తీరతానని. ఇంట్లోవాళ్లు ముందు కాదన్నాగానీ తర్వాత తర్వాత తప్పక, వసంతవాళ్ళ ఇంటివాళ్ళతో ప్రయత్నాలు జరిపి, మంతనాలు సాగించి, చివరకు ఇద్దర్నీ ఒక ఇంటివాళ్ళను చేసేసారు.

మొదటిరోజున వసంతను ఒంటరిగా కలుసుకొనే అవకాశం దొరకగానే, ముందు అడగాలనుకొన్నది అడిగేశాడు శేషగిరి — ముందు ఆ ప్రశ్న విని ఆశ్చర్యపోయి, తర్వాత ఫకాలున నవ్వేసింది వసంత.

"నా కిప్పుడు చదువేమిటండీ ?"

శేషగిరి ఆ ప్రశ్న విని చప్పబడిపోయాడు — తన వసంతేనా ఇలా అంటున్నది ? తను అడగగానే సంతోషంతో తలకిందులు అయిపోతుందనీ, తన కోరిక తీరుతున్నందుకు ఎంతో సంతోషపడుతుందనీ, 'మీ దెంత మంచి హృదయమండీ !' నే నెంత అదృష్టవంతురాల్ని !' అనీ అంటుందనీ ఎన్నెన్నో అనుకొన్న శేషగిరికి వసంత అలా అడిగేసరికి నీరసం వచ్చింది. అయినా తేరుకొంటూ అన్నాడు—

"ఏం ? ఇవు దేమొచ్చిందని ?"

"ఆ, చదువు మానేసి అయిదేళ్ళు అయిందా ? ఇంక ఇపుడు ఎలా చదవటం ?"

"ఎలా చదవటం అంటే ?"

"ఇపుడు వెళ్ళి స్కూల్లో కూర్చుంటే

ఇంకేముందీ ?" అంది వసంత సాధ్యమైనంతగా సాగదీసుకొంటూ.

శేషగిరికి నవ్వొచ్చింది –"ఇప్పుడు నిన్ను స్కూల్లో ఎవరు కూర్చోమన్నారు ? ఇంట్లోనే ఉండి ప్రైవేటుగా చదువుకొందువుగాని !"

వసంతకు శేషగిరి నిజంగానే అంటున్నాడేమో ననిపించి, అతని ముఖం లోకి చూసింది. శేషగిరి నవ్వుతూనే ఉన్నా, అతని ముఖంలో అతను అంటున్న మాటల వెనుకనున్న దృఢ నిర్ణయం కనిపిస్తోంది. వసంతకు అసలు చదవాలనే లేదు. ఆ మాట అంటే శేషగిరి ఏమంటాడో ఊహించుకోలేక నెమ్మదిగా అంది – "నా కీ వయసులో చదువుకోవాలని లేదండీ !"

"అదేమిటి వసంతా ! చదువుకు వయసేమిటి ? పైగా నీదేమంత పెద్దవయసని నీ ఊహ ? ఇరవై ఏళ్ళకే..." నవ్వేశాడు శేషగిరి.

"లేదండీ, నా కిపుడు చదువుకోవాలనే లేదు." ఇంక కొంతకాలం తర్వాత..."

''ఇపుడే చదవలేననేదానివి ఇంతకన్నా పెద్దవయసులో ఇంకేం చదవగలవు ? పైగా నీకు ఇంకొన్ని ఏళ్ళు వచ్చేస్తే అపుడు నీకు ఉద్యోగం దొరకదు !''

వసంత మరింతగా ఆశ్చర్యపోయింది— "ఉద్యోగమా ?"

"ఔను వసంతా! భార్యా భర్తలు ఇద్దరం ఉద్యోగం చేసుకొంటే ఎంత బాగుంటుందంటావ్ ! ఇద్దరమూ హాయిగా కలిసి వెళ్ళొచ్చు, కలిసి రావచ్చు— ఇదొకటే కాదు ఇంకా చాల ఉన్నాయి నా మనసులో కోరికలు... కానీ వసంతా, వీటన్నిటిని మనం కళ్ళారా చూడాలంటే ముఖ్యం నువ్వు చదువుకోవడం !..."

వసంత ఏమీ అనలేకపోయింది. శేషగిరి మనసులో ఆ క్షణం ఏమేమి ఊహలు ఉన్నాయో, ఆ ఊహల స్వరూపం ఏమిటో తను ఊహించుకొనే యత్నంకూడ చేయలేదు వసంత. తప్పదు, తను చదవాలి – శేషగిరి ఆనందంకోసం తను చదవాలి. అతని కోరికలు ఏమైనాసరే తను తీర్చగలిగితే తప్పక తీర్చాల్సిందే ! పైపెచ్చు తన్ను చదవమంటున్నారేకానీ ఇంకేం కాదు – తనకు ఆ వయసులో చదువుకోవాలని లేదు; తన మనసులో ఉండే కోరికలన్నీ ఒకటే – ఆ కోరికలు తన వయసులోనే ఉండే స్త్రీ లందరిలోనూ ఉండేవే ! తనేం ప్రత్యేకత కోరుకోవటంలేదు – సామాన్య స్త్రీగా బతకాలని ఉంది వసంతకు. భర్తతో కాపురం చేసుకోవాలనీ, తనూ పిల్లలతల్లి కావాలనీ, ఆ పిల్లలు అల్లరి చేస్తోంటే ఆనందించాలనీ ... ఇంతే వసంత కోరికలు – ఆ కోరికలు తీరాలంటే పెళ్ళి కావాలి. ఆ పెళ్ళి అయిపోయింది. కాని పెళ్ళి అయిన వెంటనే

భర్త కోరికలు... ఏమో, భర్త అనేదే సరి అయినదేమో!

వసంత మనసంతా అల్లకల్లోలం అయిపోయింది. ఆలోచనలు ఆమె మన సంతా ఆక్రమించాయి. చదవమని కొన్ని, చదవకూడదని కొన్ని ఆలో చనలు...

క్షణం ఆగి అంది వసంత — "నేను పాసవగలనో లేదో నండీ..."

నవ్వాడు శేషగిరి— "అదా నీ అను మానం? అందరూ పాసవుతున్నారు గదా, నువ్వెందుకు పాసవలేవు వసంతా! నువ్వు చదువుతానని అను, చాలు. మిగతాదంతా నేను చూసుకొంటాను..."

వసంత ఏమీ అనలేదు

"చెప్పు వసంతా— చదువుకోవటం మహా పాపం అనుకొంటున్నావా ఏమిటి? ఇంత ఆలోచిస్తున్నావ్?"

వసంత సందేహిస్తూ అంది: - "మీ కంతగా ఇష్టం ఉంటే..."

"నాకోసం చదువుతా నంటావ్ మరి?''

"ఉహూ, నాకోసమూ చదువు కొంటా!"

శేషగిరి ఆ మాటలు విన్నతర్వాత వసంతను దగ్గరకు తీసుకొన్నాడు.

* * *

వసంత, వసంత బి. ఏ. అయిన రోజు...

'వసంతా— నా కెంత సంతోషంగా ఉందో తెలుసా ఈ రోజు!'' అన్నాడు శేషగిరి.

శేషగిరి ఆనందంలో పాలుపంచు కొంటూ అంది వసంత: ''మీ ఆనందం సంగతి దేవుడెరుగుగానీ నా ఆనందం సంగతి నేనుమాత్రం చెప్పలేకపోతు న్నాను!''

"ఔనుమరి, ఎంతైనా ఈ రోజునుంచీ తమరు గ్రాడ్యుయేట్ గదా!''

"అందుకుగాదు మహానుభావా! మీ కోరిక తీర్చగలిగాననే తృప్తి, ఆనందం నన్ను ఉక్కిరి బిక్కిరి చేస్తున్నాయి."

శేషగిరికి ఆనందంతో ఒళ్ళంతా పులకరించింది. తనకోసం వసంత ఏదైనా చేస్తుందనే ఊహ అతన్ని ఒక సారి ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసింది.

నెమ్మదిగా అన్నాడు— ''వసంతా, నువ్వు ఎం. ఏ. కి కట్టాలి మరి!"

వసంత ఉలికిపడుతూ అంది— ''బాబోయ్, ఇంకా చదువుకోవటమా? నా వల్ల కాదు-''

"అలా అనకు వసంతా. ఆలోచించు నువ్వు - పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్‌వి అయితే నేనెంత సంతోషిస్తానో..."

''వద్దండీ— మీ కోరిక తీర్చటం కోసం చదివానేగానీ నాకు చదువు కోవాలనే కాంక్షే లేదు. పైపెచ్చు ఈ చదువుకోసం నే నెన్ని సుఖాల్ని పోగొట్టు కొంటున్నానో మీకు తెలీదు. పొద్దున్న ఇద్దరం లేచేసరికి ఏడున్నర. ఆ తర్వాత

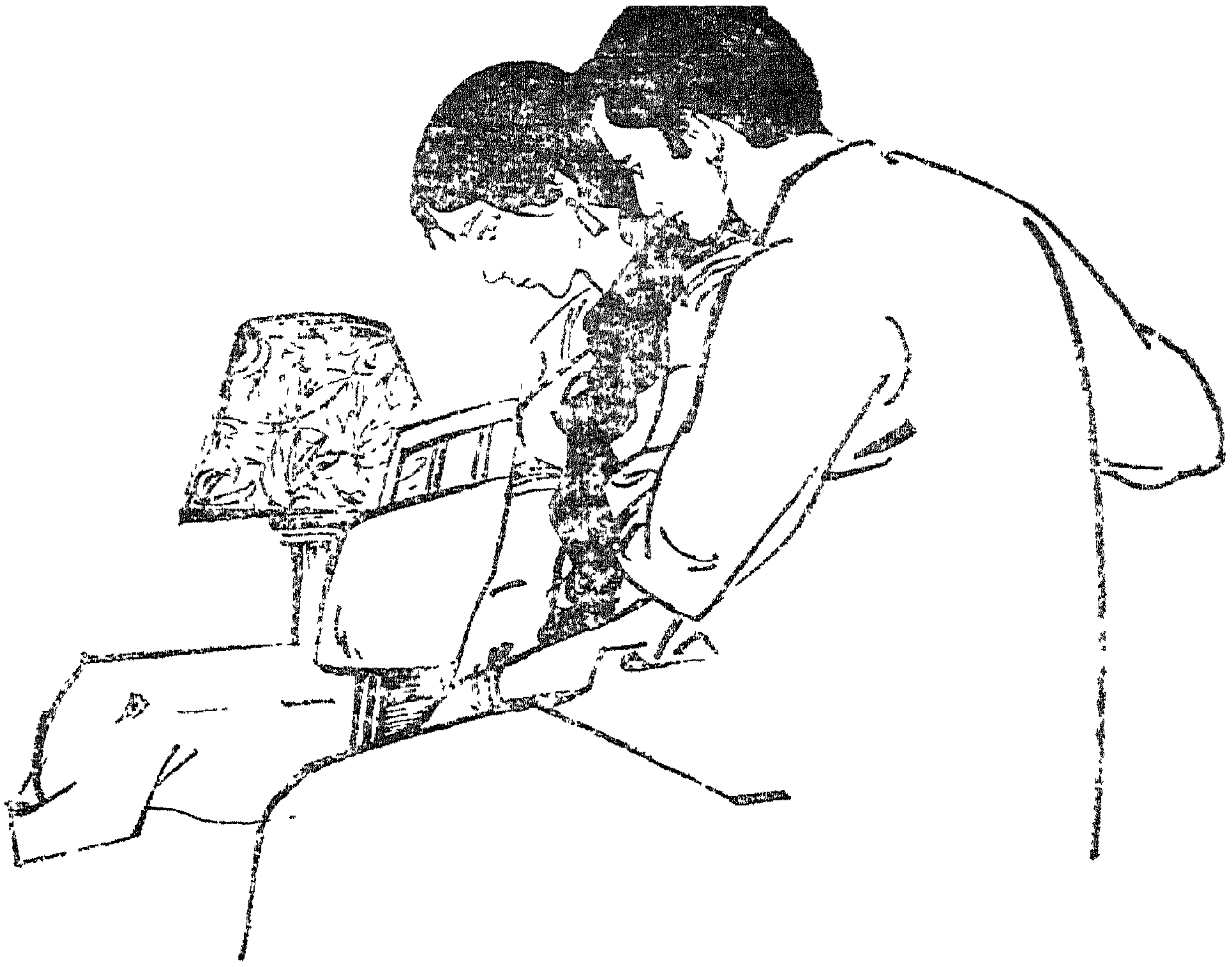

మీరు తయారవటంలో మీరు నిమగ్న మవుతారు. నేనూ, నా వంటిల్లూ తయారు. అంతా అయేసరికి మీ ఆఫీసుకు టైం అయిపోతుంది. ఆదరా బాదరాగా రెండు మెతుకులు తినీ, తినక మీరు ఆఫీసుకు పరిగెట్టటం... నేను మెల్లిగా అన్నం తిని, రెండయిన తర్వాత ట్యుటోరియల్ కాలేజీకి వెళ్ళటం, ఆరున్నరవరకు అక్కడ నేను; అయిదింటికి వచ్చి ఒంటరిగా మీ రిక్కడ... ఎందుకొచ్చిన చదువు ఇదీ. ఎవర్ని ఉద్ధరించటానికి ?? — ఉహూ, నా వల్లకాదు, నేను ఇంక చదవనంటే చదవను !"

శేషగిరి క్షణంసేపు ఆలోచనలో పడ్డాడు. నిజమే - వసంత చెప్పేది నిజం - ఎన్నేళ్ళనుంచి ఈ సంగతి తనకు చెప్పాలనుకొని మనసులో ఉంచుకొందో ఏమో, ఈ రోజున బయటకు కక్కింది. కానీ... చదువుకోమని అనటం అంటే ఎదగమనటం — మానసికంగా పెరగమనటం ! చదువుకో గలగటమనేది ఎంత గొప్ప వరం ! తనకు ఆ వరం దక్కలేదు. తనకు చదివించేవారు లేక పోయారు. తన భార్య - వసంత - కేం ? తను ఉన్నాడు. కష్టనష్టాల నన్నిటినీ భరించటానికి తను సిద్ధం. 'చదువుకో వసంతా' అంటే చదవనంటోంది. 'మానసికంగా పెరుగు వసంతా' అంటే 'ఉహూ పెరగనంటోంది'— 'ఉన్నత శిఖరాలు అందుకో, వసంతా' అంటే 'వద్దు శిఖరాలకన్నా నాకు మీరే ముఖ్యం' అంటోంది వసంత — కానీ వసంత ఎదగాలి. ప్రపంచంలో ఉన్న మేధావులందరి పేర్లలో వసంత పేరు ఉండాలి. ఈ రోజు ఈ క్షణిక సుఖాలకోసం, తుచ్ఛమైన శారీరక సౌఖ్యాలకోసం

ఆశయా లన్నిటినీ పణంపెట్టటం... ఊహూ, అది అలా జరగటానికి వీల్లేదు. వసంత చదవాలి. వసంతకోసం కాక పోయినా, తనకోసం వసంత చదవాలి - అదే అన్నాడు శేషగిరి.

వసంత మొహం మాడ్చుకొంటూ అంది— "మీ గొడవ మీదే కానీ నా బాధ అర్థంచేసుకోరేం? మీకీ చదువుల దెయ్యం ఎపుడు పట్టుకొందో ఏమోగానీ నా ప్రాణం తినేస్తోంది!"

శేషగిరి అనునయిస్తూ అన్నాడు - "అలా అనకు వసంతా - నాది ఇది చాల చిన్న కోరిక - నా భార్య ఉన్నత శిఖ రాల నధిరోహించా లనుకోవటం తప్పు పని కాదుగదా!"

"ఉహూ కాదు, నేనేమో ఉన్నత శిఖ రాలు ఎక్కాలి. బాగానే ఉంది - అది మీ స్వార్థం. నా కోరిక లన్నిటినీ సమాధిచేసి మరీ శిఖరాల నధిరో హిద్దాం-" అంది వసంత ఉడుకు మోత్తనంతో.

శేషగిరి పకాలున నవ్వాడు. వసంత అలా అంటూందే కానీ తన మాట కాదు అనేది వసంతవల్ల కాదని శేషగిరికి తెలుసు

ఆ విషయంలో శేషగిరి రైటు. వసంత చాలసేపటి తర్వాత ఎం. ఏ. చదవటానికి ఒప్పుకొంది.

*　　*　　*

వసంత కష్టపడి రెండేళ్ళ ఎం. ఏంను మూడేళ్ళలో పూర్తిచేసింది. శేషగిరి ఆనందానికి పట్ట పగ్గాలు లేకపోయాయి.

ఎంతమందికి కలిగేను ఈ అదృష్టం? ఎంతమంది కాగలిగేరు పోస్ట్ గ్రాడ్యు యేట్లు? - ఎంతమంది కన్న కలలు ఇలా సాఫల్యం కాగలుగుతున్నాయి? - శేషగిరికి ఆకాశం అందుకొన్నంత ఆనం దంగా ఉంది.

పరీక్షా ఫలితాలు వచ్చిన రోజున రాత్రి వసంతను దగ్గరగా తీసుకొంటూ అన్నాడు శేషగిరి - "తర్వాత ఏం చేస్తావు వసంతా?"

వసంత గుండెల్లో రాయిపడింది - అయిపోయిందనుకుంటే ఈ చిత్రకథ? ఇంకా ఎన్నేళ్ళు? - అయినా ఏముంది, ఇక చదవటానికి? - నవ్వుతూ అంది వసంత: "చేయటానికి ఏం ఉందండీ ఇంక?- ఇంటిపట్టున కూర్చోటమేగా?-"

ఈ సారి శేషగిరి ఉలికిపడ్డాడు - "ఆదేమిటి వసంతా? ఇంత చదువూ చదివింది ఇంట్లో అంట్లు తోముకోవ టానికా?"

నవ్వింది వసంత - ''అంట్లు తోమ టానికి కాకపోతే పిల్లల్ని కనడానికి!-"

"దానికైతే చదవనక్కర్లేదు - ఇంత అవస్థా పడనక్కర్లేదు! కాదు వసంతా... క్షణం ఆలోచించు వసంతా - ఇంత చదువుకూ ఒక అర్థం కల్పించాలంటావా వద్దా?-"

వసంత క్షణం ఆగి అంది — "ఒక్క మాట చెప్పనాండీ ? — మీరు ఈ విషయంలో ఏమన్నా అనుకోండి, మీ ఇష్టం, ఇక నేను ఇంట్లోనే ఉండిపోతా ననేది మాత్రం నిజం !—"

"ఇంట్లోనే ఉండు, వద్దనలేదు. కానీ ఎటొచ్చీ నేను ఇంట్లో లేనపుడు నువ్వేం చేస్తావు ? — అందుకని నేను చెప్పేది ఏమంటే... !"

వసంత ఒకసారి శేషగిరికేసి చూసింది. ఆ చూపును తట్టుకోలేక పోయాడు శేషగిరి. తడబడుతూ అన్నాడు శేషగిరి — "అదికాదు వసంతా, నేను చెప్పేది విను, నీకు ఇష్టం లేకపోతే కాదను, అంతవరకూ... నిన్ననే వెళ్ళి విశ్వేశ్వరరావుగారితో మాట్లాడి వచ్చాను. నిన్ను వాళ్ళ కాలేజీలో ఉన్న ఆ లెక్చరర్ పోస్టులో వేస్తానన్నారు !—"

"నిజంగానా ?—" నెమ్మదిగా అడిగింది వసంత.

"ఔను వసంతా — ఈ రిజల్ట్ రాక ముందే నేను వెళ్ళి అడిగాను. రిజల్ట్ రాగానే మళ్ళీ కనిపించమన్నారు. అందుకని ఇంకోసారి ఈ వేళ వెళ్ళివచ్చాను. ఆ పోస్టు నీకే ఖాయం చేస్తామన్నారు !—"

చాలాసేపు వసంత ఏమీ అనలేదు. చాల అవస్థపడుతూ అంది చివరకు వసంత — "మీరు చేసిన ఈ పని నాకేం నచ్చలేదు. నేను వెళ్ళి ఉద్యోగం చేస్తాననుకోవద్దు మీరు !"

"వసంతా !—"

"ఔనండీ, పెళ్ళయిన రోజునుంచీ చూస్తున్నాను, ఎంతసేపూ మీ గోల మీదే గానీ నా బాధ అర్థంచేసుకోరేం ?— నాకు మీరు సంపాదిస్తున్న డబ్బు చాలు ఈ డబ్బుతో ఇద్దరం హాయిగా బతకవచ్చు. ఇంకా సంపాదించి బతకాలన్న పరిస్థితి కాదు మనది. ఇంతెందుకొచ్చిన తాపత్రయం ఇది ? — మీ గొడవ మీదే గానీ, నా పరిస్థితి కొంచెం అర్థంచేసుకోండి — నాకు ఇంట్లోనే ఉండాలని ఉంటుంది — మీరు కోరుకొన్నట్టుగా ఇంతకాలం గడిచింది. ఇక నా ఇష్టం. చదవటం మీకు ఇష్టం, చదివాను. అలాగే ఉద్యోగం మీకు ఇష్టం అంటే నేను చేస్తాననుకోకండి ! నాకు ఇల్లు, ఇల్లు... ఇల్లే ముఖ్యం ! ఇంకేమీ అక్కర్లేదు తర్వాత మీ ఇష్టం !—"

శేషగిరి అవాక్కయిపోయాడు.

క్షణం ఆగి అన్నాడు శేషగిరి — "సారీ వసంతా. నువ్వనేదీ రైటే — ఈ విషయంలో నేను తొందరపడ్డాను. నా మాట వింటావనే ధైర్యంతోనే ఇలా చేశాను గానీ లేకపోతే నీ సలహా తీసుకొని తీరేవాణ్ణి !"

వసంత శేషగిరి అంటున్నది కట్ చేస్తూ అంది — "నేను ఉద్యోగం చేయనంటే మీ మాటకు విలువ ఇవ్వనని కాదు !—"

"పోనీ ఇసావనే అనుకొందాం —

అయినా ఈ విషయంలో తప్పే జరిగింది! తప్పుచేసింది నేనే! కాదనను!- రేపొద్దున్నే వెళ్ళి విశ్వేశ్వరరావుగారితో చెప్పేసి వస్తాను ఈ సంగతి!-" అని శేషగిరి ప్రక్కకు తిరిగి పడుకొన్నాడు.

వసంతా, క్షణం పక్కకు తిరిగింది - ఏమిటో, పరీక్ష పాసయాక ఆనందమే లేకపోయింది. ఎవరికోసం తను ఇంత కష్టపడి చదివిందో, ఆ వ్యక్తే తను పాసయితే సంతోషపడకపోగా, ఇలా ఇబ్బందిగా ఫీలవటం వసంతకు బాధ కలిగించింది—

భర్తను నెమ్మదిగా తాకింది వసంత. శేషగిరి మరింతగా ముడుచుకొన్నాడు. నవ్వుతూ అంది వసంత - "చాల్లెండి!- ఒక సంగతి చెప్పనాండీ? - ఈ ఉద్యోగంలో మీరు చెప్పినట్లే చేర్తాను లెండి - ఇక ఇటు తిరగండి!"

"నిజంగానా!-"

"నిజమే! - ఇక అలక తగ్గించి ఇటు తిరగండి!-" అంది వసంత.

శేషగిరి వసంతకేసి తిరిగాడు. క్షణం తిరగకముందే వసంత శేషగిరి కౌగిలిలో ఇమిడిపోయింది - వసంత మనసు మాత్రం తీవ్రంగా ఆలోచిస్తోంది. ఎలా ఈ ఉద్యోగంనుండి తప్పించుకోవాలా? అని!

* * *

మనసెంతగానో ఎదురు తిరుగుతున్నా కానీ, ఆ మనసును చంపుకొంటూ కాలేజీకి వెళ్ళింది వసంత. ముందుగా వెళ్ళి విశ్వేశ్వరరావుగారికి కనబడింది. ఆయన నవ్వుతూ పలకరించాడు. పెళ్ళయినా కానీ చదువుకు నీళ్లొదలక శ్రద్ధగా చదివినందుకు అభినందించారు. అందరూ ఇలా ఆవస్థపడి తీరాలన్నారు. అపుడే వాళ్ళకు చదువు విలువ తెలుస్తోంది ఆ చదువు కొక సార్థకత ఉంటుందన్నారు విశ్వేశ్వరరావుగారు.

వసంత వింటోందే కానీ ఎలా ఈ ఉద్యోగంలోంచి తప్పించుకోవాలా అనే ఆలోచిస్తోంది - తనకు ఈ ఉద్యోగం చేయాలనిలేదు. ఇంట్లో హాయిగా ఉందామనిపిస్తుంది. ఉద్యోగంచేసి ఇంటికి తిరిగి వచ్చాక భర్తను వెళ్ళి నవ్వుతూ పలకరిస్తే, ఆ నవ్వుకు భర్త పులకరించిపోతోంటే చూడాలని ఉంటుంది తనకు - కానీ తన భర్త... తన కలలన్నిటినీ కల్లలుగానే చేస్తున్నాడు. ఇంత చిన్న కోరిక ఈ జన్మకు తీరేటట్లుగా కనబడటం లేదు వసంతకు.

కాలేజీకి వెళ్ళగానే ఒక గంట స్టాఫ్ రూంలో కూర్చున్నాక క్లాసుకు నడిచింది. పాఠం ఏదీ చెప్పాలనే ఉత్సాహం లేదు. కొత్తగా చేరిన ఈ ఉద్యోగం తనలో ఏమీ ఉత్సాహాన్నీ, ఉత్సుకతనూ పుట్టించలేక పోతోంది. అందుకే పాఠాలకు బదులుగా పరిచయం చేసుకొంది తన్ను తానుగా - తర్వాత క్లాసులో

మిగతావాళ్ళనూ పరిచయం చేసుకొంది. క్లాసు అయిపోయాక ఇంకో గంట స్టాఫ్ రూంలోనే గడిపి, ఆ తర్వాత ఇంటికి నడిచింది.

ఇంటి కొచ్చేసరికి...

ఇంట్లో వసంతకోసం శేషగిరి ఎదురుచూస్తున్నాడు.

తలుపుకు తాళం లేకపోవడంతో ఆశ్చర్యంగా తలుపు తట్టింది వసంత. తలుపు తీసిన శేషగిరిని చూసి ఆశ్చర్యపోయింది వసంత.

"ఇదేమిటి? మీరు ఆఫీసుకు వెళ్ళలేదా?"

నవ్వాడు శేషగిరి- "లేదు. ప్రొద్దున్న వెళ్ళాను కానీ సెలవుపెట్టి వచ్చేశాను."

"అదేం?"

"ఉద్యోగంనుంచి వచ్చిన శ్రీమతికి స్వాగతం చెప్పడానికి!"

—వసంతకు ఒళ్ళు మండింది. ఇదేమిటి ఇలా అన్నీ ఆడకోరికలు? భర్త ఉద్యోగంనుంచి రావటంకోసం భార్య ఎదురు చూడాల్సి ఉంది. అంతేకానీ... ఇలా, భార్య ఉద్యోగంచేసి రావటం కోసం ఎదురుచూసే భర్త ఎక్కడైనా ఉంటాడా?— ఛ...ఛ...

మనసులోంచి ఉవ్వెత్తున లేస్తున్న కోపాన్ని అణుచుకొంది వసంత.

నిస్సహాయంగా ఇంట్లోకి నడిచింది వసంత - ఇంట్లోకి నడిచేసరికి అక్కడ

మరింత ఆశ్చర్యం కాసుక్కూర్చుంది వసంతకోసం.

వంటయిల్లు అంతా నీటుగా సర్దబడి ఉంది. వంట అంతా అయిపోయినట్లుగా కూడా, గిన్నెలన్నీ జాగ్రత్తగా ఒకదాని మీద ఒకటి పెట్టబడి ఉన్నాయి. దగ్గరగా వెళ్ళి ఒక గిన్నె మూత తీసి చూసింది వసంత. గిన్నెలోంచి వంకాయ ముక్కలు వసంతకేసి పరిహాసంగా నవ్వాయి.

వసంత ఇంక కోపం పట్టలేక పోయింది

తన వెనకే నిలబడి తను చేస్తున్నది చూసి ఆనందిస్తున్న భర్తనుచూస్తే అసహ్యం కలిగింది వసంతకు. అసహ్యాన్ని దిగమింగుకొంటూ అంది వసంత — "ఎవరు చేయమన్నారు ఇదంతా?"

నవ్వుతూ అన్నాడు శేషగిరి : "భార్యకు సహాయం చేయాల్సింది భర్తే నని ఒకరు చెప్పాల్సింది కాదు!"

"సహాయం అంటే... వంట చేయమనా?"

నవ్వాడు శేషగిరి - "వంట మాత్రం పనికాదా? దాంట్లోమటుకు నీకు సాయం అక్కర్లేదా ఏం?"

వసంతకు ఏమనాలో అర్థంకాలేదు. ఏదన్నా కానీ భర్త ఏదో ఒకటి చెప్పి తీరతాడు. అలాటి భర్తతో ఏం చెప్పినా, ఏం చేసినా, అది అడవిగాచిన వెన్నెలే అవుతుంది - భార్యంటే తన భర్తకు ఇంత ప్రేమ ఉండటం బాగానే ఉంది గానీ, అది మరీ భరించలేనంతగా అయిపోతోంది—

ఇంత ప్రేమ మరీ ఇబ్బందిగా ఉంది. దీనికి ఎలాగో ఒకలాగున మంగళ హారతి పాడగలిగించ గలిగితే...వసంత మనసులో బాధ కలిగింది - ఆ బాధలో తళుక్కున ఒక ఆలోచన మెరిసింది—

గానీ... ఇది నక్రపద్ధతి. ఇలా చేయటం మంచి పద్ధతి కాదు. అయినా ఈ మంచి తనపు సంకెళ్ళు ఇంకోలా విడిపోయేలా లేవు - వసంత నెమ్మదిగా ఆ ఊహకు కార్యరూపం ఇచ్చే ఆలోచనలో పడింది.

* * *

వారం రోజులు గడిచేసరికి వసంత కోరుకొన్న ఆ అవకాశం రానే వచ్చింది. ఆకాశం అంతా నెమ్మది నెమ్మదిగా మబ్బులు కమ్ముకొని, కాలేజీ అయే వేళకు వర్షం మొదలయింది. వసంత వచ్చి వరండా దగ్గర నిలబడింది, అటూ ఇటూ తచ్చాడుతూ. ఒక పదినిమిషాలు గడిచేసరికి, విశ్వేశ్వరరావుగారు ఆఫీసులోంచి బయటకొచ్చి వసంతను చూసి ఆగారు.

"ఏమ్మా, ఇంటికా?"

"అవునండీ... కానీ వర్షం..."

"రామ్మా, నా కార్లో దింపేస్తాను మీ ఇంటి దగ్గర—"

వసంత క్షణం ఏమీ అనలేదు.

"రామ్మా. పర్వాలేదు!"

వసంత కదిలింది—

కొన్ని క్షణాల తర్వాత కారు ఇంటి ముందు ఆగింది. వసంత అనుకొన్నట్లుగా శేషగిరి ఇంటిముందు తడ్చాదుతూ కనబడ్డాడు. వసంత సంతృప్తిగా నిట్టూర్చుకొని కార్లోంచి దిగింది.

"రండి లోపలకు" అంది వసంత తనమీద పడుతున్న చినుకులను తుడుచుకొంటూ.

"ఇవేళ వద్దులేమ్మా - మీ ఇల్లు ఇదే గదా, ఇంకో రోజు ఎప్పుడైనా వస్తాను!... అయినా మీ ఇల్లు అదే అయితే, రోజూ నా కార్లోనే వచ్చేయచ్చు గదా!" అన్నాడు విశ్వేశ్వరరావుగారు.

వసంత ఆ మాటకు జవాబు ఇవ్వక, "థాంక్స్" అంటూ లోపలికి నడిచింది.

ఇంట్లోకి రాగానే శేషగిరిని నవ్వుతూ పలకరించి "వర్షం పడుతోందిగా, అందుకని..." అంది వసంత. శేషగిరి తనలో - తను తెచ్చిపెట్టుకొన్న - ఆ ఉత్సాహాన్ని గుర్తించాడో లేదోనని క్షణం చూసుకొని మరీ లోపలకు వెళ్ళింది.

శేషగిరి ముఖంలో రంగులు మారిన సంగతి, వసంత కెంతో తృప్తినిచ్చింది.

* * *

ఆ తర్వాత వారంరోజులూ వసంత విశ్వేశ్వరరావుగారి కారులోనే ఇంటి నుంచి కాలేజీకి, కాలేజీనుంచి ఇంటికి రావటం, పోవటం జరిగింది. కార్లోంచి దిగేటపుడు వీలైనంతవరకూ విశ్వేశ్వరరావుగారితో చనువుగా ఉండటం, కొంచెంగా నవ్వటం, రెండు సార్లు విశ్వేశ్వరరావుగారిని ఇంట్లోంచి పిలిచి కాఫీ ఇవ్వటం ఇవన్నీ శేషగిరి గమనించేలా వసంత చేసింది.

శేషగిరి మనసు కొంచెంగా ఇబ్బంది పడుతున్న సంగతి వసంత కెంతో హాయిగా కనబడింది.

వసంత ఆ రోజున ఇంటికొచ్చేసరికి శేషగిరి ముఖం మరీ మాడిపోయి ఉంది. వసంత ఏముందోనని ఒక్కసారి అనుకొందిగానీ, వెంటనే టేబిల్‌మీద ఉన్న కవరు చూడ్డంతో వసంతకు అంతా అర్థమైపోయింది

శేషగిరి బయట తోటలో చెట్లకు నీళ్లు పోస్తున్న సమయంలో ఆ కవరు విప్పి ఉత్తరం చదివింది.

"శ్రీ శేషగిరి గారికి—

ఇది మీకు ఎంతో బాధ కలుగజేసేదే కావచ్చు కానీ, నేను మీ శ్రేయస్సు కోరుకొని రాస్తున్నాను. మీ భార్య శ్రీమతి వసంత మీకన్నా విద్యాధికురాలు. మీకన్నా ఎక్కువ సంపాదిస్తోంది. కానీ అంతమాత్రంచేత భర్తను చిన్నచూపు చూడటం తగనిపనికదా! మీకన్నా శ్రీమతి వసంతగారికి, విశ్వేశ్వరరావు

గారిలో ఏం ఆధిక్యత కనబడుతోందో నాకు తెలీటంలేదు. మీకు తెలుస్తోందో లేదో మీరూ ఆలోచించండి - అయినా మన బంగారం మంచిది అయితే...

మీ హితైషి—"

ఆ ఉత్తరం పట్టుకొని వీధిలోకి వచ్చింది వసంత విసురుగా.

"ఏమిటండీ ఇదీ ?"

"అదే నేనూ అడగాలనుకున్నది !" అన్నాడు శేషగిరి వసంతతో.

"అంటే... ఏమిటి మీ ఊహ ?"

శేషగిరి ఏమీ అనలేదు.

క్షణం అక్కడే నిలబడి, వసంత ఇంట్లోకి వచ్చి మంచంమీద వాలింది.

అరగంట తర్వాత శేషగిరి వసంత దగ్గర చేరాడు. మంచంమీద బోర్లా పడుకున్న వసంత వీపుమీద చెయ్యివేస్తూ అన్నాడు నెమ్మదిగా : "సారీ వసంతా - నిన్ను బాధపెట్టాను."

వసంత ఏమీ అనలేదు.

"వసంతా, అనవసరంగా బాధ పడకు ! అందులో నిజం ఉండి ఉండదన్న సంగతి నాకూ తెలుసు."

"అయినా..." వసంత గద్గదికంగా అంది.

"నిజమే ! అలాటివాటికి అసలు తావు ఇవ్వనే ఇవ్వకూడదు. ఎందుకైనా మంచిది, రేపు రాజీనామా చేసెయ్యి. నేను తీసుకెళ్ళి ఇచ్చి వస్తాను !" అన్నాడు శేషగిరి.

"అంటే, ఇందులో నిజం ఉందని.."

"ఛ, అదికాదు. నీకు ఉద్యోగం చేయటం ఇష్టంలేదని నాకు తెలుసు. అయినా నాకోసం చేరావు. అందులో ఇంకా ఇలాటివి తోడైతే నీ మనసు మరీ బాధపడుతుంది. ఎందుకు వసంతా ఇదంతా - అందుకే ఉద్యోగం వదిలెయ్యమంటున్నాను !" అన్నాడు శేషగిరి నెమ్మదిగా అనునయిస్తున్నట్లుగా.

వసంత నెమ్మదిగా నవ్వుకొంది - 'ఈ క్షణంలో ఆ ఉత్తరం నేనే రాశానండీ...' అంటే...? ... అయ్యబాబోయ్—

'ఇది నేను చెప్పకూడని నిజం !' అనుకొంది వసంత, శేషగిరి కౌగిలిలో ఇమిడిపోతూ.